

2025-11-21

Transportstyrelsen

TSF 2025–97

vag@transportstyrelsen.se

Politiska Avdelningen

Movendi Sverige (tidigare IOGT-NTO):s Remissyttrande över Transportstyrelsens medicinska krav vid diagnosen missbruk av alkohol och vid ett bruk av substans som inte är tillfälligt och som från medicinsk synpunkt är skadligt (TSF 2025–97)

1 Om Movendi Sverige (tidigare IOGT-NTO)

Movendi Sverige (tidigare IOGT-NTO) är Sveriges största sociala rörelse för att fler ska leva ett liv fritt från alkohol och andra droger. Tillsammans med våra barn- och ungdomsverksamheter har vi 35 000 medlemmar engagerade i lokalföreningar över hela landet. Genom våra verksamheter och vårt påverkansarbete vill vi minska skadorna av alkohol och droger och inspirera till en drogfri livsstil.

2 Vikten att skydda trafikanter och medtrafikanter från alkoholrelaterade olyckor

Varje år mister alldeles för många människor livet i trafikolyckor i Sverige och än idag utgör alkoholrelaterade trafikolyckor över 20 procent av alla dödsolyckor i trafiken. Det är av den anledningen som åtgärder för att säkerställa nykterhet och minska alkoholrelaterade olyckor är nödvändiga om Sverige ska kunna uppnå nollvisionen.¹

Movendi Sverige ställer sig därför kritiska till att en försiktighetsprincip inte tillämpas i Transportstyrelsens konsekvensanalys för att förändra de medicinska kraven. Konsekvensanalysen beskriver utförligt positiva konsekvenser av att fler får bibehålla körkort men saknar analys om hur risken för ökade alkoholrelaterade skador, för både för individer själva samt andra medtrafikanter, skulle påverkas av förslaget. Movendi Sverige anser att analysen är för övergripande när det kommer till hur transportstyrelsens förslag skulle påverka trafiknykterheten och därmed trafiksäkerheten. Här är slutsatsen från Transportstyrelsen att det saknas tillräckligt omfattande studier, vilket borde leda till en försiktighetsprincip i stället för att direkt avskaffa skyddsåtgärder som myndigheten i stället föreslår.

¹ <https://www.transportstyrelsen.se/sv/om-oss/statistik-och-analys/statistik-inom-vagtrafik/olycksstatistik/statistik-over-vagtrafikolyckor/nollvisionen/>

Movendi Sverige ser också oroligt på att transportsstyrelsens förslag kan bidra till att en ökad acceptans för alkohol i trafiken, vilket kan ha långsiktigt negativa konsekvenser för trafik-säkerheten för alla i och runtomkring trafiken.

Movendi Sverige anser även att Transportstyrelsen inte heller beaktat tidigare översiktsstudier från de nordiska länderna som påvisat en tydlig överrepresentation av personer med hög, ofta beroenderelaterad, alkoholkonsumtion i trafikolyckor i dessa länder.²

Movendi Sverige ställer sig kritiska till Transportstyrelsens slutsats att personer som upplever sig ha problem med alkohol inte söker vård i första hand på grund av risken att förlora körkortet. Movendi Sverige anser att det sprider en förenklad bild om det stigma som finns kring att söka vård för alkoholrelaterade skador, som ofta är mer komplexa än Transportstyrelsens beskrivning. Därför anser också Movendi Sverige att Transsportstyrelsens slutsats om att många fler kommer söka hjälp för alkoholrelaterade problem, blir ogrundad i sammanhanget.

I övrigt delar Movendi Sverige Transportstyrelsens problematisering av att två olika diagnoser för missbruk och skadligt bruk används. Movendi Sverige anser därför att om nuvarande reglering upprätthålls i någon form är det lämpligt att enbart använda en av dessa diagnoser, där ICD-10 anses lämpligare både ur ett medicinskt och rättssäkert synsätt.

3 Bristande alternativ i de utredda regleringsalternativen

Movendi Sverige tillstyrker att Transsportstyrelsen bibehåller rätten att dra in körkort ifall där individer diagnostiseras med ett alkoholberoende. Movendi Sverige delar även delvis Transportstyrelsens bild av att säkerställa ett rättssäkert, och effektivt, system i hur körkort dras in.

Dock anser Movendi Sverige att Transportstyrelsens olika handlingsalternativ är begränsade. Samtliga alternativ utgår ifrån att det enda verktyget som finns är att dra in körkort eller inte, vilket missar åtgärder som både kan garantera en hög nykterhet i trafiken samtidigt som konsekvenser av falska positiva fall minskar. En sådan lösning skulle vara att utreda möjligheten att dela ut körkort med krav på alkohol i större och bredare utsträckning än det görs idag.

Här ser Movendi Sverige att en effektiv, rättssäker lösning som också garanterar ett högt skydd i trafiken är regleringsalternativ 4 med förändringen att körkort med krav på alkohol föreslås som åtgärd för individer som diagnostiseras enligt ICD-10 till dess att individen inte bedöms uppfylla kriterierna. Detta är enligt Movendi Sverige en bra medelväg som både erkänner de stora individuella effekterna ett indraget körkort kan ha på individer, samtidigt som det övergripande syftet med nuvarande skydd, att garantera nykterhet i trafiken, upprätthålls. Movendi Sverige ser det som olyckligt att detta, eller liknande regleringsförslag, inte har utretts i den genomförda konsekvensanalysen.

² <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15389588.2023.2204984>

4 Snabbutredningen borde inte föregripa den större översynen

Movendi Sverige delar inte Transportstyrelsens avvägning att snabbutreda förändringen av medicinska krav för innehav av körkort när ett större översynsarbete redan pågår. Movendi Sverige anser att detta skulle kunna medföra till att förhastade beslut fattas som inte sedan överensstämmer med den bredare översynen. Det riskerar att leda till rättsosäkerhet och bristande samordning med kommande lagändringar. Movendi Sverige föreslår därför att eventuella ändringar inte genomförs förrän den bredare utredningen ("steg 2") är klar och en samlad bedömning av konsekvenserna kan göras.

I arbetet med remissvaret har förbundsordförande Kristina Sperkova fattat beslutet. Politisk chef Emil Juslin har handlagt ärendet. Politisk sekreterare Ponthus Jessmor har varit samordnande handläggare.

Movendi Sverige (tidigare IOGT-NTO)
Stockholm 2025–11–21

Kristina Sperkova
Förbundsordförande